

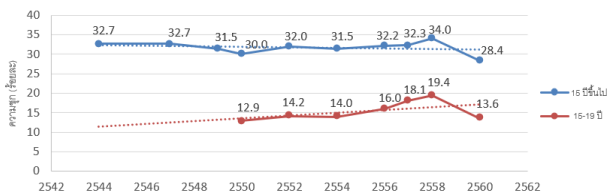

สถานการณ์และการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

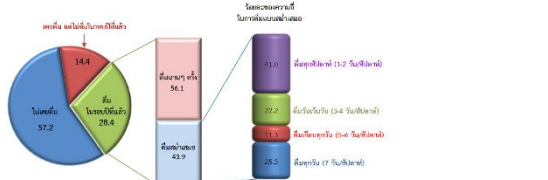

ความชุกของนักดื่มในประเทศไทย¹

ความชุกการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากร ปี พ.ศ.2544 - 2560 (ร้อยละ)

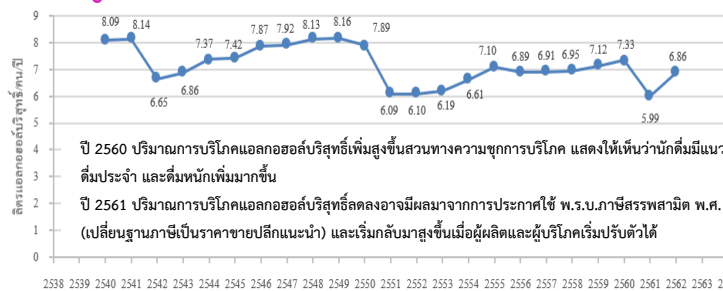
ร้อยละของจำนวนผู้หรือความบ่อยครั้งของการดื่มสุรารวมบนจำนวน พ.ศ.2560

จากการสำรวจครั้งล่าสุด ปี พ.ศ. 2560
คนไทยอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 15.9 ล้านคน ดื่มสุราในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา (28.4% ของประชากรทั้งหมด)
เป็นผู้ดื่มสม่ำเสมอ (อย่างน้อย 1 วัน/สัปดาห์) 6.98 ล้านคน (43.9% ของผู้ดื่มในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)
เยาวชน อายุ 15-19 ปี จำนวน 6.2 แสนคน ดื่มสุราในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา (13.6% ของประชากรอายุ 15-19 ปี)

ที่มา¹: สำนักงานสถิติแห่งชาติ. การสำรวจพฤติกรรมทางสุขภาพและการดื่มสุราของประชากร ปี 2550, 2554, 2560 และการสำรวจอนามัยและสวัสดิการ ปี 2552, 2556, 2558

ปริมาณการบริโภคแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ต่อหัวประชากร²

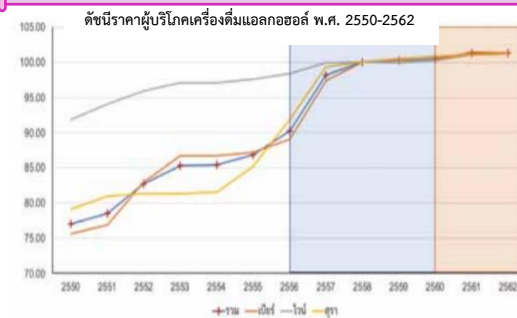
ปี 2560 ปริมาณการบริโภคแอลกอฮอล์บริสุทธิ์เพิ่มขึ้นสวนทางความชุกการบริโภค แสดงให้เห็นว่านักดื่มมีแนวโน้มดื่มประจำ และดื่มหนักเพิ่มมากขึ้น

ปี 2561 ปริมาณการบริโภคแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ลดลงอาจมีผลมาจากการประกาศใช้ พ.ร.บ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 (เปลี่ยนฐานภาษีเป็นราคาขายปลีกแนะนำ) และเริ่มกลับมาสูงขึ้นเมื่อผู้ผลิตและผู้บริโภคเริ่มปรับตัวได้

ที่มา²: อุดมศักดิ์ แซ่โจ้ว. ปริมาณการบริโภคแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ต่อหัวประชากร พ.ศ. 2550-2562: วิเคราะห์จากฐานข้อมูลการผลิตและนำเข้าฐานของกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง, 2563. สงขลา: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.

การเปลี่ยนแปลงของราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์³

ดัชนีราคาผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2550-2562

- ตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมาราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ปรับตัวสูงขึ้นเรื่อยๆ
- การปรับโครงสร้างภาษี ปี 2556 ทำให้ความชันของการขึ้นราคาเพิ่มขึ้น
- การปรับโครงสร้างภาษี ปี 2560 ทำให้ราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย

ที่มา³: กองดัชนีเศรษฐกิจการค้า
สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า.
กระทรวงพาณิชย์

สถิติการเกิดอุบัติเหตุช่วงเทศกาลปีใหม่ 2563⁴

สรุปสถานการณ์ 7 วันอันตราย เทศกาลปีใหม่ 2563 (27 ธันวาคม 2562 – 2 มกราคม 2563)

เกิดอุบัติเหตุ 3,421 ครั้ง
ผู้เสียชีวิต 373 ราย
ผู้บาดเจ็บ 3,499 ราย

สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุมากที่สุด น้าแล้วขับ = 32.68%
ประเภทการเกิดอุบัติเหตุมากที่สุด มอเตอร์ไซด์ (ส่วนบุคคล) = 79.97%
พฤติกรรมการเสี่ยงที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุมากที่สุด ไม่สวมหมวกนิรภัย = 56.12%
ช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุมากที่สุด 16.01-20.00 น. = 26.28%

ที่มา⁴: ศูนย์อำนวยการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน (ศปถ.). สรุปสถานการณ์อุบัติเหตุตลอดช่วงเทศกาลปีใหม่ 2563

ความรุนแรงในครอบครัวที่มีแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยกระตุ้น⁵

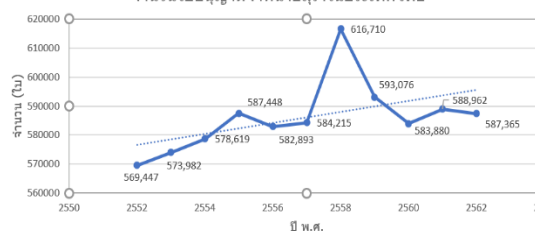

สถิติข่าวจากหนังสือพิมพ์ ครึ่งปี 2563 ชี 21% ของความรุนแรงในครอบครัว มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยกระตุ้น

ที่มา⁵: มูลนิธิหญิงชายก้าวไกล. การสำรวจสถิติความรุนแรงในครอบครัว โดยรวบรวมข่าวจากหนังสือพิมพ์ 10 ฉบับ ตั้งแต่เดือนม.ค. - มิ.ย. 2563

ปริมาณใบอนุญาตจำหน่ายสุรา⁴

จำนวนใบอนุญาตจำหน่ายสุราในประเทศไทย

ปี 2562 มีสัดส่วนจุดขายต่อจำนวนประชากร เฉลี่ย 1 ใบอนุญาต/ประชากร 114 คน

ที่มา⁴: กรมสรรพสามิต. จำนวนใบอนุญาตจำหน่ายสุรา

จำนวนนักดื่มแบบอันตรายและผู้ติดสุรา⁷

จำนวนคนไทยที่เกิดปัญหาการดื่มสุราใน 1 ปี ประมาณ

9 แสนคน

1.8 ล้านคน

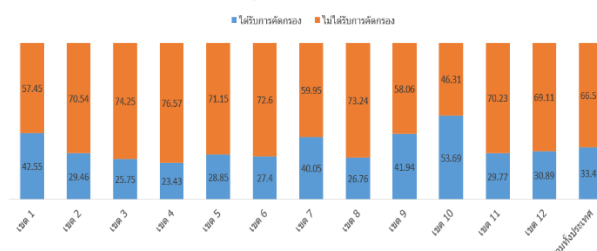
เป็นผู้ติดสุรา (alcohol dependence)

เป็นนักดื่มแบบอันตราย (harmful drinker)

ที่มา⁷: พันธุ์ภา กิติรัตนโพธิ์ และคณะ. การสำรวจระดับชาติสุขภาพจิตของคนไทยระดับชาติปี พ.ศ. 2556

ผลการคัดกรองปัญหาจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์⁸

ร้อยละประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่มาใช้บริการในสถานบริการสาธารณสุขได้รับการคัดกรองปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ข้อมูล ณ วันที่ 16 ส.ค. 2563

ปี 2563 ผู้เข้ารับบริการในสถานบริการสาธารณสุข อายุ 15 ปีขึ้นไปได้

รับการคัดกรองปัญหาจากการดื่ม 33.45%

พบเป็นผู้ติดสุรา 11.63% แบ่งเป็น

ผู้ดื่มสุราความเสี่ยงต่ำ 89.10% ในจำนวนนี้ได้รับ Brief Advice จำนวน 68.66%

ผู้ดื่มสุราความเสี่ยงปานกลาง 9.29% ในจำนวนนี้ได้รับ Brief Counselling จำนวน 30.48%

ผู้ดื่มสุราความเสี่ยงสูง 1.61% ในจำนวนนี้ได้รับ Brief Counselling จำนวน 22.44% และ

Refer จำนวน 34.25%

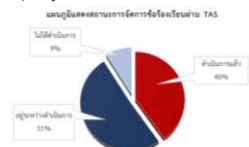
ที่มา⁸: ข้อมูล HDC กระทรวงสาธารณสุข

การร้องเรียนผ่านระบบ สารสนเทศเพื่อเฝ้าระวังการละเมิดกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบผ่าน App TAS⁹

ประชาชนร้องเรียนผ่าน TAS จำนวน 967 เรื่อง เป็นกรณีการกระทำความผิดตามกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 645 เรื่อง (ร้อยละ 67)

กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ จำนวน 297 เรื่อง (ร้อยละ 31)

กฎหมายควบคุมยาสูบ จำนวน 25 เรื่อง (ร้อยละ 2)

พบการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

อันดับที่ 1 มาตรา 32 จำนวน 943 เรื่อง

อันดับที่ 2 มาตรา 30 จำนวน 373 เรื่อง

อันดับที่ 3 มาตรา 28 จำนวน 21 เรื่อง

อันดับที่ 4 มาตรา 27 จำนวน 14 เรื่อง

อันดับที่ 5 มาตรา 31 จำนวน 13 เรื่อง

ที่มา⁹: สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

Data Visualize Dashboard

การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

20 ส.ค. 2563

ที่มา : ยุทธศาสตร์นโยบายแอลกอฮอล์ระดับชาติ พ.ศ. 2554-2563

การควบคุมเครื่องตัดแอลกอฮอล์ในประเทศไทย ดำเนินการภายใต้ยุทธศาสตร์นโยบายแอลกอฮอล์ระดับชาติ พ.ศ.2554 – 2563 ดำเนินการใน 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ควบคุมการเข้าถึงทางเศรษฐกิจและทางกายภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ปรับเปลี่ยนค่านิยม และลดแรงสนับสนุนการดื่ม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ลดอันตรายของการบริโภค

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการปัญหาแอลกอฮอล์ในระดับพื้นที่

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาการบริการและสนับสนุนที่เข้มแข็ง

โดยแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวจะครบวาระในปี 2563 และปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำ

ร่างแผนปฏิบัติการด้านการควบคุมเครื่องตัดแอลกอฮอล์ระดับชาติ ระยะที่ 2 พ.ศ. 2564 – 2570

การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดจริงจัง การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ปรับทัศนคติ การขับเคลื่อนกลไกในระดับพื้นที่ถึงภาคีเครือข่าย โดยเฉพาะชุมชน เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหา รวมถึงการจัดการบริการสุขภาพ เพิ่มการคัดกรองเพื่อดึงผู้มีปัญหาเข้าสู่ระบบ สิ่งเหล่านี้ช่วยลดปริมาณการดื่ม และลดปัญหาที่มาจากการดื่มเครื่องตัดแอลกอฮอล์ได้

ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการควบคุมเครื่องตัดแอลกอฮอล์

1. จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการควบคุมเครื่องตัดแอลกอฮอล์ระดับชาติ ระยะที่ 2 พ.ศ. 2564 – 2570 เพื่อทดแทนแผนยุทธศาสตร์นโยบายแอลกอฮอล์ระดับชาติที่กำลังจะครบวาระ
2. ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ และสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับโทษ พิษภัย และกฎหมายให้กับประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน เพื่อปรับทัศนคติเกี่ยวกับเครื่องตัดแอลกอฮอล์
3. พัฒนากฎหมายให้มีความชัดเจน และครอบคลุมการควบคุมเครื่องตัดแอลกอฮอล์ในทุกมิติ
4. ใช้มาตรการด้านภาษีและราคา เพื่อปรับให้เครื่องตัดแอลกอฮอล์มีราคาสูงขึ้นเพื่อลดการเข้าถึงโดยเฉพาะเยาวชน
5. สร้างแรงจูงใจ และเพิ่มความเข้มงวด จริงจัง และต่อเนื่องในการบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องตัดแอลกอฮอล์ให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่
6. สร้างเครือข่ายการควบคุมเครื่องตัดแอลกอฮอล์ตั้งแต่ระดับนโยบาย จนถึงระดับพื้นที่ ขับเคลื่อนกลไกการควบคุมเครื่องตัดแอลกอฮอล์ในระดับจังหวัด เน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ดึงชุมชนเข้ามามีส่วนในการแก้ปัญหาในพื้นที่
7. สนับสนุนการจัดสรรปัจจัยนำเข้า (บุคลากร/งบประมาณ/วัสดุอุปกรณ์) ที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน จัดการกับปัญหาเครื่องตัดแอลกอฮอล์ในพื้นที่
8. พัฒนาระบบการให้บริการคัดกรอง บำบัดรักษาผู้มีปัญหาการดื่มสุรา และให้บริการให้ครอบคลุมการติดตามโดยใช้เครือข่ายในชุมชน
9. พัฒนาระบบข้อมูล และระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานควบคุมเครื่องตัดแอลกอฮอล์
10. ลดการแทรกแซงจากธุรกิจเครื่องตัดแอลกอฮอล์ ควบคุมการโฆษณาแฝงในรูปแบบต่างๆ